

Hiç'i Düşünürken

Halil İbrahim Türkdoğan

İçindekiler

1.	3
2.	3
3. »Varoluşçu zangoç«un ızdırabı	3
4.	4
5.	4
6. (Sartre)	4
7. (Stirner)	5
8. Değil	5
8.1 Değil nedir?	5
9. Hiç	6

İnsan kendini boşlukta hisseder mi
boşluk kendini insanda hisseder mi
söyle gülüm sen beni HİÇte gördün mü?

– T. D –

Sana Hiç'in türküsünü söyleyemem, sana Hiç'i koklatamam,
Seni Hiç'te göremem, ben Hiç'te olmadığım sürece.
Yaşamın sırrı Hiç'teyse eğer, Hiç olmalısın gülüm, ölüpte dirilmelisin,
çünkü ölüm sırta açan kapıdır.

1.

İnsan varoluş putlarını ardında bıraktığı an, Tek'in seyrine başlar. O andan itibaren dünyaya atılmışlığını, köksüzlüğünü, şekilsizliğini, adsızlığını anlayacak. Bu bilinçle hareket eden Tek'in yaşamı, sahici nitelik kazanır. Sahicilikte Tek, Hiç ve Hiç'ten kopan Varlık'la yüzleşecektir. Hiç'i ve Varlık'ı bir arada kavrayacaktır. Burada duyacağı kaygı insan yaşamında daima var olacaktır. Kaygı, kriz ve bulantı gelip geçeci değil, sürekli olandır. Ancak bulantı insana sahici yaşamın olduğunu anımsatır. Tek, buradan yola çıkarak yaşama karşı sorumluluk duyar ve onu düzenleyerek karmaşadan kurtarır. Neticede kendisiyle birlikte tüm varolanları bu bilinçle adlandırır. Sahi olan içinden geldiği hiçliğine geri dönerek yaşamı kurar. (Bu hiç onun doğduğu yerdir.) Buradaki yapıcılık yıkıcılığın tersi değil; ikisi içiçedir. İyi-Kötü ötesidir.

2.

Genelin acısı bir düşünce acısıdır; bir hayaletin acısı. Genel, aynı zamanda »sıradan insan«dır. Sıradanlık Man'm en açık ifadesidir. Sıralar halinde yürüyen ve düşüncelerin egemenliğindeki genel, Ben'in yüzkarasıdır. Sahi olan, genel ölünce doğar. Genelin ölümü sahi olanın doğuşudur -işte!

Biricik, Man'm karşısında duran, karşıt olandır. Biricik, Hiç'e dönen ve Hiç ile yaratandır. Tek, ancak biricikliğinde yaratıcı hiçliğine geri döner: Tek, biricikleşir, işte. Genel, Ben'in biriciklik duygusunu kırmaya, zayıflatmaya yönelir, çünkü genel, biricik olandan korkar. Genel, korkuya düşmanca davranır. Korku, geneli düşünceden düşünceye iter ve taştan taşta vurur: birinin egemenliğinden alıp bir diğerinin-kine sürükler. Oysa kendi meselemi kendim üstlenir ve biricikliğim üzerine kurarsam, o zaman meselem geçici ve ölümlü bir yaratıcının meselesidir. Dolayısıyla söyleyebileceğim tek şey vardır ki, o da ancak şu sözcüklerde ifade bulabilmektedir: Meselemi Hiç'e bıraktım. Meselesini Hiç'e bırakan kişi, bir akış olan zaman içinde Hiç ile Varlık'm kesiştiği noktada vukuu bulan boş alanın kâhinidir (sahibidir).

3. »Varoluşçu zangoç«un ızdırabı

Man sadece toplumsal yaşamda vardır, toplum onun nasıl yaşaması gerektiğini önceden belirler. Bu yaşam, genel olanın mekanıdır. Buna dolayısıyla »genel mekan« ya da »genel alan« diyebiliriz. Man aynı zamanda belirli olandır, onlar gibi; Man toplumun simgesidir, toplumun kendisidir. O, bir genel alan iken, aynı zamanda bir »onlar alanı«dır.

Tek, Varlık'ın dayanılmaz ağırlığı altında Hamlet-sorusunu kasvetler içinde soracak: Niye Hiç yok da, bir şey var? Tek'in asıl sorusu -bu. Bu soruya korku, tasa ve cansıkıntısı eşlik ediyor. Tek'e sonsuz bir uçurum duygusu veren Hiç-sorusu iç sıkıntısının dışa yansımalarıdır. O daima Tek'ledir.

Issız, terkedilmiş ve تنها bir yerde olmanın duygusunu kim bilmez. Modern çağda korku filmleri izleyenler bu duyguyu daha iyi anlar. Tüm evren تنها ve karanlıklarla çevrilidir, Tek'in attığı her adım uçurumla sonuçlanabilir. Ancak Man kendini işte bu Hiç'e bıraktığı an, çok şey kazanabilir: aldatmacalardan sıyrılmanın, tanrılardan arınmanın tek yolu Hiç'te olmaktır. Varlık'a erişmek için bu kasvet göze alınmaya değer. Varlık'ın gizine erişmenin tenhali, kasvetli yolu Tek'in kendisidir. Yaşam Tek'e iki olanak sunar: asıl olan ve tersi. Varoluş böylece belirlenmiş olarak karşımıza çıkar. Dünya-içinde-olmak bu iki seçenikle sınırlıdır.

4.

Hiç, korku yoluyla açığa çıkar. HBU da Varlık'a ulaşmanın yoludur. Korkuyla açığa çıkan Hiç, Tek'in Varlık'ıdır. Tek, Hiç'te ölümlü yüzleşir. Ve ölüm bilinciyle yaşama anlam yükler. Ölüm, yaşamın tek anlamıdır. Ölümsüz yaşam anlamsızdır. Ölüm, yaşamı var eder, Hiç'in, Varlık'ı var ettiği gibi. Ölüm ve yaşam içiçedir, Hiç ile Varlık'ın içiçe olduğu gibi. Biri olmadan, diğeri olmuyor. Ölüm kendi başına yok, Varlık kendi başına yok. Ölüm varken Hiç de var. Ölüm yaşamı var edense, onu düzenleyendir. Varlık'ı düzenleyense Hiç'tir. Varlık kendi başına saçmalaktır. Ölüm bu saçmalığın yokluğudur. Var olmak, aynı zamanda Birlikte-var olmak'tır. Biricik ile Biricik. İle'siz Varlık, Man'ın Varlık'tan kopuşuna benzer. İle ya da de/da Biricik'in dünyayı diğeriyle »paylaşmasıdır«: Her Biricik bir diğeriyle ancak birlikte var olandır. Bu paylaşma eşit değildir. Çünkü her Biricik kendidir. Kendi olan, onlar alanına girmez. Eşitlik, eşitsizlik egemenliği gibi, dayanılmaz ve çekilmez bir zorbadır. Varoluş korkuda kendi başına ve yalnız olmakla birlikte, Man'ın tahakkümünden kurtulur. Bu da Tek'i kendi olmasına götürür. Korku varoluşa sonlu olduğunu açığa vurur, çünkü varoluş kendini korkuda ölümlü Varlık olarak anlar. Böylece neden Man'ın tahakkümünde olduğunu anlar ve kendini bir bütünlük olarak kavrar.

5.

Dünyaya giriş, dünyadan çıkışı haber eder. Başlangıç, sonun habercisidir. Hiç, hem başlangıç hem de sondur, ikisini birbirine bağlayansa Var olmak'tır. Var olmanın putları Varlık'ın örtüsüdür. Man örtüdür. Dünyaya giriş ücretsizdir. Çünkü Varlık'tır. Varlık, kendindedir: Varlık Hiç'tir. Hiç'in ücreti yoktur. Hiç ücretsizdir. Hiç'in ücreti hiçtir. Hiç, kendinin nedenidir -asıl olandır. Ücret, var olmanın bedelidir -Varlık'ın değil. Bedel kendi karşılığını aramaktır. Bedel kendi eşini bulma çabasıdır. Var olmanın dayanılmazlığı kendi eşini bulamayışıdır. Bu acı onun bedelidir -işte. Var olmak kendi kopyasını yarattığı an, kendini aynada gördüğü an Varlık'tan tamamen uzaklaşıp, kendini tamamen yok edecek.

6. (Sartre)

Varoluş bulaşıcıdır, her Tek'in kaptığı bulaşıcı bir hastalık -salgın. Pekmez gibi yapışkan, estetiksel değeri sıfır, yapıştırmı bir kez, bırakması mümkün değil, ölüme kadar beden, tin ve ruh onun kölesidir. Tek'in ayrılmazlığı. Köşe bucak varoluştan ibaret, her şey var, her yer varoluşla kaplı. Gına! Ey varoluş! Nesin, kimsin sen? Ne istersin benden, ne ararsın? Sensiz olunmuyor, çek git. Bırak yakamı. Çek git, başımın belası! Var git, Varlık'ın bulantısı. Sağım-solum varoluş, önüm-arkam varoluş, içim-dışım varoluş. Yok mu senden kurtuluş? Her şey seninle yoğrulmuş, hayatın hamuru, çek git! Ey saçma, nereden de musallat oldun! Niye varsın, niye Hiç yok da sen varsın? Niye Hiç değil de, bir şey var? Ey rastlantı, en büyük abuk-sabuk sensin; saçmalığın kökeni sen, ne diye varsın? Ey boşluk, her şeyi yutmakla doyamayacak kadar bir ejderhasın sen, evren senin boşluğunu dolduramayacak kadar küçük. Boşluğun ve doyumsuzluğun tek ilkesi sensin. Ey bulantı, yakaladın yine beni, her zamanki gibi boğacak kadar çöktün yine gırtlığıma. Her eylemimde sen varsın. Sokakta, kafede, yatağımda, yazarken... Daha dün seviştığım kişiyle aramıza sen girdin. Dokunduğum et senin kokunu taşıyordu, çıplak bedenime çamur

gibi oturdun ve her zamanki gibi yine seninle birlikte hayvanlaştım. Seni en çok sevişirken duyumsuyorum, kaçınılması mümkün olmayan en büyük bulantı işte o an. Senin varlığın anlık değil, ebedi. Şu taş, şu toprak, şu ağaç, şu kağıt senin eserin. Senin ifade edilemeyeşin köklü bir acı. Sen sözcüklerin ötesindesin, nedenin ve (sağlam) bir temelin yok senin. Biliyorum: senin dünyanın sözcüklerin dünyası değil. Saçma olduğun kadar adsızsın. Bunu anladığımda başım dönüyor, midem bulanıyor ve tekrarlıyorum: her seviştiğimde bu bulantı tinimi, bedenimi ve ruhumu aşıyor. Aşkın birlikte hayvanlaşmak olduğunu ve bundan daha farklı bir şey olamayacağını o an duyumsuyorum -işte. Çamurda didişen domuzlar gibi seninle yoğruluyorum. Saçma olduğun kadar da bir rastlantısın sen, benim gibi milyonlarca zavallı karıncayla birlikte atıldın evrenin boşluğuna; boşluk senin bir diğer adın. Seni rastlantı saviyla doldurmaya çalışıyorum; oysa sen tam bir vakumsun. Dedim ya! Ve sen sözcüklere sığmayacak kadar da mükemmelsin, mükemmel bir boşluk ve boşunasın. Evren varolanlar kalabalığıdır. Başım dönüyor. Varlık'ın ücreti bulantıdır -işte.

7. (Stirner)

Dünyaya gelmek bir şans meselesidir, bu şans herkesin yüzüne gülmez. Çok çekici, büyüleyici, kazanmadan elde edilen bu şans neredeyse hoş bir mucize kadar caziptir. Bu şans benim mülkiyetimdir. »Hiçbir şey benden üstün değildir«, çünkü her şey benim mülkiyetimdir. En az şu kağıt kadar yer ve gök de benim olandır. Şu kadın, şu erkek, herkes benim hazzımın nesnesidir. Ne yazık ki, tüm hazlar gibi her şey geçicidir. Mülkiyetimde olmayan tek şey ölümdür. Bir boşluk olan şu evreni ancak kendimle doldururum, çünkü ben, Hiç'im derken boş olduğumu asla söylemedim -bunda ısrarlıyım. Benim Hiç'im gözle görünen, elle tutulan bir Varlık'tır. Üstelik kırıcı olan bu Hiç, vakumu dolduracak kadar da yapıcıdır. Dünya benim dünyamdır, gerisi yalan. Hiçbir amacım yok benim, neredeyse bir bitki kadar yalın ve yaşam doluyum. Ancak benim bir mülkiyet düşkünü olduğumu sanmayın -bunu da ısrarla söylüyorum. Her düşkünlük beni tiksindirir. Meselemi Hiç'e bıraktığım için, hiçbir tutku umurumda değil. Ben tutkuların kölesi değil, efendisiyim. Beni var eden benim, çünkü benim nedenim benim. Kimse benden sorumlu değil ve kimseden de ben sorumlu değilim. Bununla özgür olduğumu söylemiyorum, özgürlük kölelerin bir arzu ve tutkusudur, ben özgürlüğün nesnesi olacak kadar nesneci değilim. Özgürlük benimle birlikte doğdu ama ben başkaları gibi özgür olmaya mahkum değilim. Ben özgürlükten de arındım. Ben Biricik'im.

8. Değil

Mir geht nichts über Mich!
Hiçbir şey beni aşacak yücelikte değildir!
Hiçbir şey, önünde, kendimi alçaltmamı gerektirecek bir yücelikte değildir!
Beni hiçbir şey aşamaz!
Hiçbir şey özgünlüğümü aşamaz!
Hiçbir şey benden üstün değildir!

8.1 Değil nedir?

Değil'in bir şey olduğu ve olmadığı yargılama faaliyetiyle bilinir. Değil her zaman yargıyla bilinendir. Her zaman yargıyla bilinen Değil, sadece bir olumsuzluk belirtisidir. Değil, Hiç öncesi değil, sonrasıdır. Hiç, Değil sonrası değil, öncesidir. Hiç ilkseldir, asıl olandır. Değil, Hiç'i yargılayabilir sadece. Hiç yok demek gibi; Hiç yok olandır gibi. Hiç varolan değildir gibi. Hiçbir şey benden üstün değildir cümlesi bir yargı sözüdür. Oysa meselemi Hiç'e bıraktım cümlesi Hiç'e akar. Hiç önceldir, en önce olandır. Hiç var.

Dilde olmayan, dil ötesi Hiç, yargılamaz -yargılanamaz. Yargı dilde vardır. Hiçbir şey, Hiç'i ifade edemez, çünkü Hiç, hiçtir. Hiç, değiller. Deęilleyen Hiç'tir. Deęilleyen Hiç, değiller. Hiç'i ancak Hiç ifade eder. Hiç, ifade edilebilen değildir; Hiç, ifade edilemeyendir. Hiç, hiçtir.

9. Hiç

Tek'in ruh halini ifade edebilecek bir özellik var. Bu özelliğin adı var: Hiç. Tek, inlerken, iç sıkıntısı yaşarken, gönül darlığında kavrulurken, heves içinde ve heves dışında yoğrulurken, neşeden ve neşesizlikten kudururken, kasvet ve melâl içinde kıvrılırken hep Hiç var. Hiç her yerde var, Hiç'siz bir var'dan sözedemeyiz. Hiç, olandır. Hiç, Tek'in ruhunun dışı yansıma biçimidir. Hiç, insan ruhunun kapsamıdır, Tek'in ruh halinin adıdır. İki dev kayayı birbirine bağlayan asırlık bir tahta köprüden uçurumu görmek, Hiç'i duymaktır -işte. Ve Hiç bu duyguyu yaşatandır -Hiç, bu duygudur.

Hiç, şehvetimin adıdır, libidomun öteki adı. Acımın doruğunda hiçleşen Ben'in inlemesidir Hiç. Kıvamını bulma efkârına kapıldığımda Hiç'i görürüm; O, neşemle acımın kesiştiği noktadır.. Hiç, realiteyi kucakladığı gibi, rüyaların sorumlusu da odur. Tek'in rüyadaki ruh hali Hiç'in sahici ruh halidir. Hiç, sanal realiteyle banal realitenin uzlaşımıdır aynı zamanda. Hiç, evrendir, çünkü asıl olan hissiyat odur..Gönül darlığından gönül ferahlığına kadar her his, Hiç'in bazen hafif bazen sert esen rüzgârıyla çalkalanan ölüm dürtüsünün habercisidir.

Posia

Halil İbrahim Türkođan
Hiç'i Düşünürken

<https://reznov.noblogs.org/hici-dusunurken/>

edu.wll.im